

Asia: VN/1364/2021

Ehdotus kulttuuriperintöstrategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Mikä on näkemyksenne strategian tavoitteista ja toimenpidelinjauksista yleisesti?

Yleisesti strategian tavoitteet ovat hyviä ja monipuolisesti kulttuuriperinnön kehittämisen ja säilyttämisen eri näkökulmia huomioivia. Ehkä liiankin monipuolisesti ja liian takkaan auki kirjoitettuna. Hyvä strategia on lyhyt ja selkeä, pääasiat esiin nostava.

Mikä on näkemyksenne strategian tavoitteista ja toimenpidelinjauksista oman toimialanne tai tehtävänne näkökulmasta?

Tavoitteet ovat yleisesti hyviä kulttuuriympäristö ja -maiseman sekä luonnonarvojen huomioimisen osalta. Kulttuuriperinnön säilymisen kannalta taloudellisten edellytysten luominen on tärkeää ja säilyttämistä tukevaa toimintaa. Ilmastonmuutokseen vaikuttaminen kulttuuriympäristöä vaalien ja toisaalta ilmastonmuutoksen haasteiden tunnistaminen on strategiassa huomioitu hyvin.

Kommenttinne lukuun 5.1

Luvussa otetaan kantaa siihen, kuinka kulttuuriperintöä tulee nykyistä enemmän dokumentoida ja tallentaa digitaalisesti. Tähän työhön täytyy olla paitsi työvälineitä, myös henkilöresurseja tehdä sitä. Ja henkilöstöllä täytyy olla tarvittavat tietotaidot tähän (toisin sanoen koulutusta tarvitaan).

Kommenttinne lukuun 5.2

Tavoite rajattomasta talouden kasvusta henkiseen hyvinvointiin on nyt loppukesällä 2022 erityisen ajankohtainen. Olemassa olevan rakennetun ympäristön ylläpito ja hyödyntäminen on yksi helpoimmista ilmastoteoistamme. Tämä on huomioitu luvussa hienosti. Kuten myös perinnebiotooppien vaikutus luonnon monimuotoisuuden säilymiseen.

Kommenttinne lukuun 5.3

Kulttuuriperintötietoisuuden lisääminen lapsesta saakka on hyvä asia. Tätä ei kuitenkaan saisi sysätä vapaaehtoisten ja harrastajien tehtäväksi. Eli lisää koulutusta tarvitaan niin opettajille, konkreettisen työn tekijöille, asiantuntijoille ja tutkijoille. Läpi koko koulutuspaletin tulisi kulttuuriperintöön liittyvää koulutusta lisätä. Tähän täytyisi ohjata myös määrärahoja.

Kommenttinne lukuun 5.4

Avustusten ja kannustimien kehittäminen mm. verotuksellisten keinojen suuntaan on hyvä ja tätä tulee olla, jos tämän strategian tavoitteisiin halutaan päästä. Toimenpidelinjauksista on luettavissa, että julkisia varoja oltaisiin ehkä painokkaammin kohdentamassa yhteisesti arvokkaaksi koetun kulttuuriperinnön suojeluun. Kulttuuriperintöä nykyisellään hyödynnetään liian vähän Suomessa mm. matkailussa. Valtion omat taloudelliset kannustimet eivät välttämättä tue rakennetun kulttuuriympäristön säilyttämistä (mm. avustukset koulurakentamisessa).

Mikä on näkemyksenne strategian yhteiskunnallisista ja taloudellisista vaikutuksista?

- Kaiken perustana on riittävä kulttuuriperintöön liittyvä koulutus. Pohja tietoisuudelle luodaan peruskoulussa, mutta tulee huolehtia myös siitä, että meillä koulutetaan rakennusosalalle käytännön tekijöitä, suunnittelijoita, työmaavalvojia ja muita asiantuntijoita. Erityisesti käytännön tekijöistä on pulaa ja suunnittelijoilla ei välttämättä ole tarvittavaa tietotaitoa vanhojen rakennusten kunnostamisesta. Omistajille tulisi luoda kannustimia kulttuuriympäristönsä jatkuvaan ylläpitoon.

Sama pätee myös aineettomaan kulttuuriperintöön: täytyy tuntea historiaansa, jotta voi hyödyntää sitä taloudellisesti. Varmasti tarvitaan taloudellista panosta siis erityisesti koulutukseen.

Mahdolliset muut strategiaehdotusta koskevat huomionne.

-

Strategian valmistumisen jälkeen on tarkoitus laatia erillinen toimeenpanosuunnitelma. Pidättekö tätä tärkeänä? Jos kyllä, niin miksi?

Toimeenpanosuunnitelma konkretisoi strategiassa esitetyt tavoitteet eli se tarvitaan.

Millaisia osallistamisen tapoja haluaisitte toimeenpanosuunnitelman laatimisessa käytettävän?

Strategiassa mainittujen keskeisten toimijoiden on syytä olla mukana toimeenpanosuunnitelman laadinnassa.

Millaisena näkisitte oman tai edustamanne tahon roolin strategian toimeenpanossa?

ELY-keskuksella on lakisääteinen rooli edistää kulttuuriympäristön huomioimista maankäytönsuunnittelussa ja rakentamisessa.

Perttola Pertti
Kaakkois-Suomen ELY

Mustonen Tuija

Kaakkois-Suomen ELY - Ympäristö- ja luonnonvarat yksikkö / alueidenkäyttö